

Kde najdete další inspiraci:

1. straznický-modrotisk.cz
2. nul.cz/nositele-tradice
3. senetarov.cz/muzeum.php
4. tmbno.cz/pamatky/vodni-mlýn-ve-slupi
5. nul.cz/web_skanzen
6. obec-petrov.cz/plze
7. obecblatnice.cz/vinarstvi-v-blatnici
8. tmbno.cz/pamatky/kovarna-tesanech
9. rosicko-oslavansko.cz
10. mpz.cz
11. mas-moravsky-kras.cz/karsticum
12. regionalni-znacky.cz/znojensko
13. veteransalon.cz
14. muzeumkol.eu
15. jizdakralu.cz
16. gofrombrno.cz/tisnovska-pivni

Vydala Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava, z.s.p.o.
 ve spolupráci s DMO a TIC na Jižní Moravě

Projekt Posílení marketingových aktivit a rozvoj partnerství
 v regionu Jižní Morava byl realizován za přispění prostředků
 státního rozpočtu České republiky z programu
 Ministerstva pro místní rozvoj.

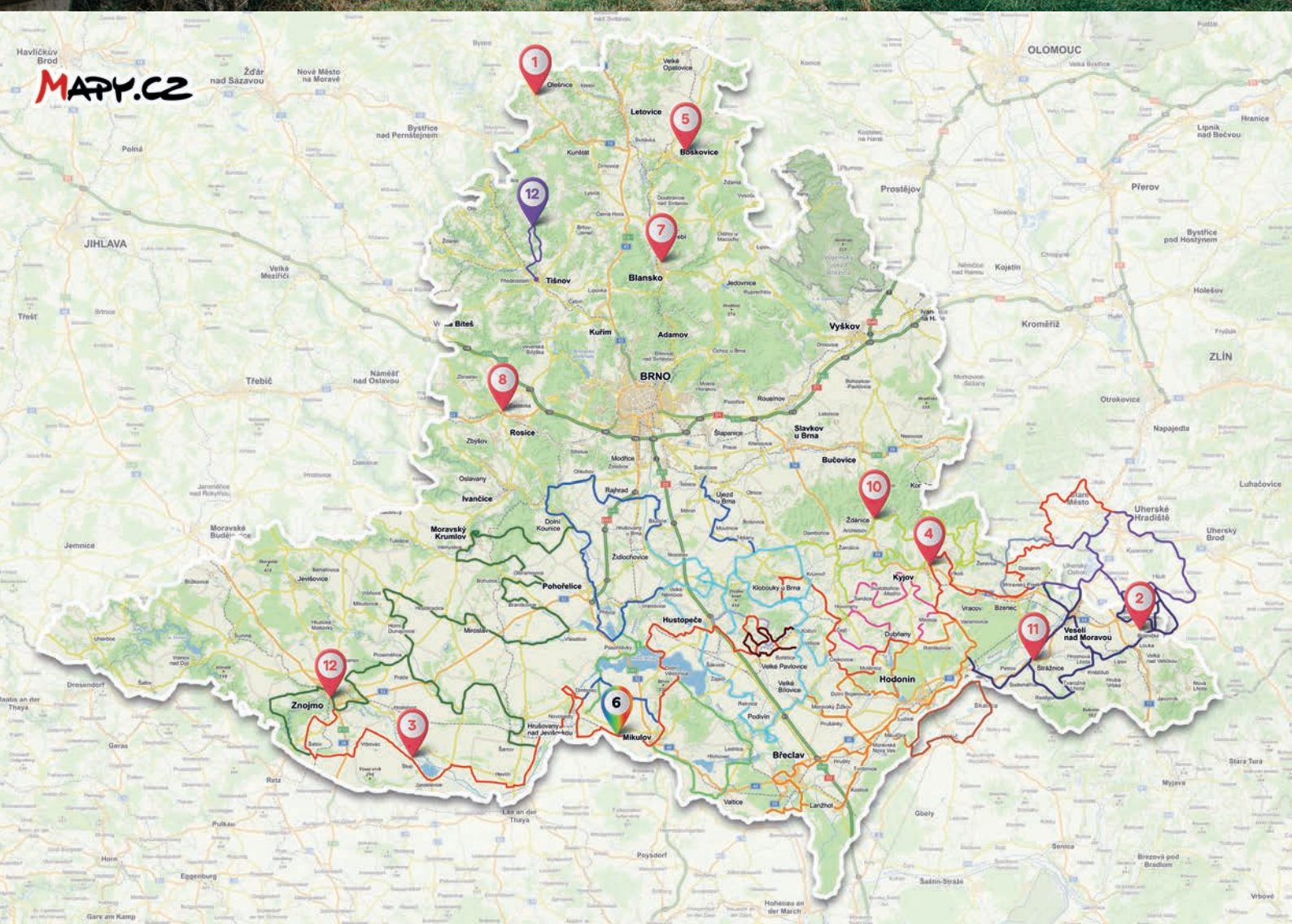
MINISTERSTVO
 PRO MÍSTNÍ
 ROZVOJ ČR

© Jižní Morava – fotobanka, autoři Jiří Danzinger,
 David Marada, Jiří Kosík, archiv Tradičního výrobku Slovácka
 Při výletování po Jižní Moravě nechte starosti a auto doma
 – sveze vás www.idsjm.cz

TRADICE JIŽNÍ MORAVY

Načerpěj inspiraci!

CZ

1

NECH SE SVĚST MODROTISKEM

Tradiční způsob potisku látek indigem a zároveň název pro modrou látku s bílými vzory, která se touto prastarou technikou vyrábí už 3 tisíce let. U nás ji znáte z krojů. Jak to probíhá? To se rozdělá speciální hmota, směs kaolinu, arabské gumy a tajných rodinných ingrediencí, namočí razidlo a rukou jistotou otiskne na plátno. Poté se plátno máčí v barvě

a následně v roztoku, který odhalí původní bílý tisk. Kam za pravým modrotiskem v ČR? Jedině na Moravu. **Danzingerovi v Olešnici** na Blanensku hýčkají rodinnou tradici po 200 let. Ve Strážnici na Slovácku navštívte **dílnu rodiny Jochů**, řemeslo tu opatrují více jak 100 let. Obě dílny figurují na seznamu nehmotného dědictví UNESCO.

www.modrotisk-danzinger.cz

2

V RUCE HRNEK MALOVANÝ

Habánskou keramiku alias fajáns přinesli na Moravu v 16. století habáni („novokřtenci“). Výroba startuje na hrnčířském kruhu, po vytvoření a vypálení pokryje „maléřečka“ dílo bílou glazurou. Do ní maluje lidové ornamenty obvykle ve 4 barvách. Jako v Dubňanech na Hodonínsku paní Kaňovská, majitelka dílny a titulu Nositel tradice lidového řemesla. Oblíbenou

kunštátskou keramiku poznáte podle šik kombinace rezného střepu a bílé glazury. Možná máte doma také decentní kousek s nezaměnitelným rezným proužkem. A proč právě Kunštát? To pro zdejší naleziště kvalitního jílu. Velkovýroba tu probíhala v letech 1882 až 2010. Dnes tradici drží jen pár nadšenců v malých dílnách.

www.kunstat-mesto.cz/turista/informace-o-meste-1

3

TRADICE S LÁSKOU ZDOBENÉ

Tradice má smysl! Díla šikovných rukou místních jdou na dračku i ve světě. Jihomoravské ornamenty mezi jinými bezpečně poznáte. V Borkovanech vám vezme dech expozice résovaných (vyškrabávaných) kraslic. Provede vás jedna z 50 maléřeček a techniku ráda předvede. **Muzeum v Senetářově** je došková

chalupa s ukázkou tradičního bydlení a perletářství. Výrobu knoflíků sem přenesli z Vídně. Do **Blatničky** kromě expozice a krásných akcí můžete i pro kroj. Dosud je tu šiji! V Letovicích vyráběli a exportovali krajky už v roce 1834. Tehdy na tajně dovezených strojích. Největším v Evropě a celosvětově nejstarším výrobcem paličkované krajky je Topak v blízkých Drnovicích.

www.tradiceslovacka.cz

4

DO MLÝNA NEJEN PRO MOUKU

Už pravěcí lidé používali ruční mlýny. Dnes jsou po jižní Moravě rozestě mlýny mnoha typů. Slouží jako prostor pro expozice nebo pro relax. Renesanční vodní **velkomlýň Slup** na Znojemsku je národní kulturní památka se 4 funkčními koly a náhonem. Expozice Vývoj mlynářství získala 1. místo v soutěži Gloria Musaelis. I vám srozumitelně vysvětlí proces

mletí obilí. Větrný **Bukovanský mlýn** na Slovácku slouží jako rozhledna a hostí expozici o historii Bukovan. Areál plný atrakcí a původní gastronomii si užívají malí i velcí. Větrný mlýn v kouzelné vesničce **Ruprechtov** v Moravském krasu se pyšní evropským unikátem – Halladayovou turbínou. K tomu nabízí nocleh v mlýnici!

www.technicalmuseum.cz/pamatky/vodni-mlyn-ve-slupi

5

ZPÍVEJ, TANCUJ, RADUJ SE

Vyšívání kroje, malovaná keramika, písně, tance, původní chalupy... folklor na Moravě žije stále. Kam za ním? Do **Strážnice**. Ve skanzenu vás provedou historií, děti si užijí veselou exkurzi s Fanoškem. Zamiřte také na zámek do Národního ústavu lidové kultury. Mimořádná expozice lidových hudebních nástrojů čítá přes 400 kousků! Folklor naživo, na

krojových akcích a s tradičními dobrotami, vás úplně pohltí. Největší **Slovácký rok** v Kyjově plný muziky, barev a radostné atmosféry se koná každé 4 roky. Na Bzeneckém vinobraní zažijete taneční veselici v krojích i řemeslný jarmark. A na folklorní festival Hanáckého Slovácka Kraj beze stínu jedte do Krumvíře.

www.slovackyrok.cz

6

ZA POHÁRKEM DOBRÉHO VÍNA

Vinařství jižní Moravy navázalo po roce 1989 na dřívější slávu, kvalitativně vyrostlo do nebeských výšin a s radostí vítá do svého fascinujícího světa i laiky. Při výletování po Znojemsku a Pálavě toho užijete plnými doušky. Nebo v **Pižich**, nejkrásnějším areálu vinných sklepů na Moravě. 80 modře malovaných sklepů je památkovou rezervací lidové

architektury. Malebná slovácká **Blatnice pod Sv. Antonínkem** pod Bílými Karpaty nosí právem titul Burgundsko Moravy. Víno vysoké kvality a pohostinné vinaře zažijete i ve sklepních uličkách. Místa na konci vesnice vás vřelou atmosférou zlákaají k posezení. A fanoušci vinařské turistiky? Putujte po **Moravských vinařských stezkách**.

www.vinarske.stezky.cz

7

KUJ ŽELEZO, DOKUD JE ŽHAVÉ

Zpracování železné rudy bylo pro lidi zásadní už v pravěké době železné. I v moderní době to byla zásadní surovina. Na jižní Moravě probíhalo hutní zpracování odpradáva. Moravský kras je na železnou rudu bohatý. V údolním kaňonu Josefovského údolí navštivte Starou huť s muzeem železářství s vysokou pecí z 18. století a hutním hostincem Švýcárnou

s volnočasovým centrem. I v **Muzeu Blanenska** na zámku v Blansku se dozvíte o hutní historii. Expozici umělecké litiny musíte vidět! Místní zpracování litiny nemělo díky rodu Salmů v habsburské říši konkurenci. Zpracování železa v malém vám ukáže barokní **kovárna v Těšanech** – od kovářské dílny po zázemí, kde mistři žili.

www.muzeum-blanenska.cz

8

ZATOP POD KOTLEM

Černé uhlí na jižní Moravě? Ano! Těžba probíhala na Rosicko-Oslavsku v 10 dolech od 18. století a rubalo se v nich ještě před 30 lety. Štoly hluboké až 1,5 km jsou ve střední Evropě unikát. Dnes v Oslavanech najdete **Muzeum hornictví a energetiky**. Expozice vás zasvětila do fascinující historie dobývání uhlí. **Muzeum průmyslových železnic** vás

sveze důlním, parním nebo dieslovým vláčkem. Hornickým **mikroregionem Kahan** vás provedou pěší i cyklo stezky permoníků. Majestátní těžní věž dolu Simson ve Zbýšově a výhledy z místní haldy nesmíte minout. Expozici hornictví a sklářství najdete také v Dubňanech na Hodonínsku. Budete moct nakouknout i do Slovácké jizby!

www.mikroregionkahan.cz

TO NEJLEPŠÍ Z JIŽNÍ MORAVY

Nač jsou regionální značky kvality? Pomáhají udržovat povědomí o tradičních řemeslech, surovinách a originálech dané lokality – aby místní produkty vyráběné s fortelem nevylačily levný dovoz. Značka **Tradiční výrobek Slovácka** zaručuje kvalitu, vazbu na území, tradici výroby i šetrnost k přírodě. Značku hrdě nosí 70 slováckých výrobců

od kovářů po malířečky, které malují kraslice, látky, keramiku atd. **MORAVSKÝ KRAS regionální produkt®** chrání producenty, výrobky i služby a zážitky největšího krasového území ČR. Od „Veselé marmelády“ po Vítání sv. Martina v Blansku. **ZNOJEMSKO regionální produkt®** chrání výrobky a producenty na Znojemsku od vinařů po ovčáky z Podyjí.

www.tradicnivyrobek.cz

SBÍREJ PEČLIVĚ A S VÁŠNÍ

Sběratelé všech zemí, zbystřete! Nejste sami, kdo se upsal nějakému oboru nebo předmětu. Objevte na jižní Moravě místa, kde vám rozumí. Ve **Vrbasově muzeu** na zámku Ždánice uvidíte přes 6 tisíc exponátů. Památky na generála Laudona, pohyblivé modely mlýnů, parních strojů, středověké vesnice atd. Rodinné **muzeum motocyklů Lesná** je

ráj fandů motorů. Motocykly, sidecary, staré automobily a technické vymoženosti dob minulých – a jen kousek od Vranovské přehrady. Na Znojemsku zaskočte ještě do **Muzea kol** Boskovské. Mapuje celý cyklus vývoje až po dnešek. Kávomily pošleme do Muzea kávy v Kletenci uprostřed krásné Pálavy a milovníky hudby do výškovského Světa klavírů.

www.vrbasovo-muzeum.webnode.cz

ZA BOHATSTVÍM GENERACÍ

Nehmotné kulturní dědictví jižní Moravy je ohromující. Fašank (masopust), cimbálová muzika, hody, vinařské zvyky jako je zarážení hory – obřad, po kterém do vinohradu smí do vinobraní vstoupit jen vinař. Objevte fenomenální slavnost zařazenou v UNESCO zvanou **jízda králů**. Nejpopulárnější zažijete ve slováckém Vlčnově a regionu Dolňácko ve

Skoronicích u Kyjova. Zjistíte, proč se muži převléknou do ženských šatů, do úst vloží růži. A že i oni milují tanec, ať jsou mladí nebo staří, dokládá slovácký **verbuňk** – divoký sólový tanec (také v UNESCO). Poskoky, výskoky, dřepy... ve zrychlujícím se tempu muziky. Přehlídku nejlepších zažijete na folklorním festivalu ve Strážnici.

www.nulk.cz

PŘIPIJ NA ZDRAVÍ

Pivo vařili na jižní Moravě už ve středověku, kdy se udělovalo právo várečné. Poslední roky ožívá tradice na mnoha místech, malých pivovarů je jako hub po dešti. Znojmo vás vezme do **Expozice pivovarnictví** v areálu bývalého pivovaru a na orosené se stavte U Šneka. Nejstarší moravský pivovar najdete v Černé Hoře. Muzeum pivovarnictví vypráví pikanterie

a dokládá, že se místní pivo pilo už v roce 1298! Dnešní umění sládků ochutnejte výletnickou formou na **Tišnovské pivní stezce**. Jihomoraváci hýčkají také tradici pálenek. Kudy teče, tudy léčí, zkrátka slivovice patří k folklóru jako kroje! Přivoněte a ochutnejte v některé z pálenic, třeba pod Bílými Karpaty v Kuželově.

www.nzm.cz/znojmo-expozice-pivovarnictvi